

Sa ropstvom se nipođito ne miri,
Partizane i đ•etnike miri,
Al ne вреди, al ne вреди...

Pođiten pesnik istinu ne krije,
O izdaji „Crne dane,, piđje:
Od vojvode, zle svrzimantije-
Od pop- Mike ne mođže da diđje.

Vojvoda mu panaiju sprema,
Kaverna mu bolna pluđđa dubi,
Jođ Trbunje iz sveg srca ljubi,
Al mu mesta u Toplici nema.

Zalud tragađi po ledenoj buri
Zalud pitađi kobna crna trojko
Gde je pesnik Drainac Radojko.
On veđđ kriđom za Beograd đžuri

Izgnaniku s rođenog ognjiđta,
Ni ampule ni pilule razne
Nisu mogle da pomognu niđta:
Klonule su „ruke veđno prazne,,.

Beogradom bestija tortura
Na sahrani - ciniđnoj paradi,
Krst mu nosi nediđđevac mladi!
Jođ se Raka u grobu pretura.

Putujuđđi kroz tamno bespuđđe
Zapisao je o sebi đta zna:
„I tigar i ovca- eto, to sam ja!,,
Mođđ, let, uzlet i gorko klonuđđe..

Pesme piđju i stranci i nađji,
Ali barda, poetu bez premca,
Jođ niđija lira ne nadmađji,
Ni zaseni Zmaja sa Jastrepca!

Sledbenici po duhu i peru,
O pesniku, o strasnom boemu,
O Draincu đasnom proleteru,
Napiđite najlepđju poemu.

Dok nam duđjman i ludi i hudi
Rog za sveđđu na batini nudi,
Darujte je ojađenom rodu
Boj da pođne za zlatnu Slobodu.

đ© Miljojko Milojeviđđ

Ljubodrag Obradoviđđ

ĐŸĐžĐ•Đ—Đ°Đ°đ•đ ĐŸĐ½ĐμĐ•Đ,Ń°Đ° Ń°Đμ Đ½ĐđđŃ•ĐμĐ½Đ°,
Đ,Đ»ŃfĐ•Đ,Ń°Đ°...
Đđ ŃšĐ½Ń° đ,Ń°Ń,đ,đ½Đμ đ½ĐμĐ½Đ°,
Ń°Đ°Đ½Đ½ Ń°Đ½Đ½Đ²Đ,
Đ•Đ° đŸĐ,đ²Đ½Ń, đ½ĐμĐ°Đ, đ½Đ½Đ²Đ,
đ½ĐμŃ°Ń,đ²Đ°ŃĚĐ½Đ,
đ»Đ°Đ²Đ,ŃĚĐ,đ½Ń, đ°Đ½Ń°Đ,
Ńf đ½Đ°Đ½Đ° Ń°Đ,Ń°Đ°...đ ĐŸĐ½ĐμĐ•Đ,Ń°Đ° Ń°Đμ đ½Đ°Ń° đ½Đ½Ń°Ń,
Ńf Ń°Đ²ĐμŃ, đ±ĐμĐ• đđĐ°Đ°Đ½Ń°Ń,đ,

Izvor POLITIKA - Originalni tekst

Dole klaviri, gitare i mandoline

Bilo je oÄigledno da se Drainac buni protiv akademizma, protiv Äiftinskog morala, protiv malograÄanske etike i estetike. Na koji naÄin se buni? Na onaj najefikasniji i najriziÄniji naÄin: skandalom, provokacijom, Äjokovima. Sebe je proglasio za äžneprijatelja akademija, crkava i muzejaâ€, vikao je: äžDole klaviri, gitare i mandolineâ€.

Ä
Prvi neposredniji susret sa DrainÄevom poezijom doÄiiveo sam u jesen 1955. godine, kada sam doÄiao na studije u Beograd. Tek tu, u tada veoma bogatim antikvarnicama, mogle su se naÄti knjige koje se u naÄim provincijskim zabitima nisu mogle dobiti ni za lek: predratna izdanja MiloÄja Crnjanskog, Rastka PetroviÄta, MomÄila NastasijeviÄta, Rada Drainca. SeÄtam se da je tada grupa mlaÄih pesnika, koja se okupljala u Äuvenoj äžPreÄjernovoj kletiâ€, s najveÄtom straÄju i kult pesnika iz Toplice. TaÄnije reÄeno, kult takvog tipa pesnika, boema i buntovnika, kakvi su i sami pokuÄjavali da budu. Ja sam tada najviÄje voleo stihove Crnjanskog, Rastka PetroviÄta, Remboa, Apolineru. Ä to znaÄi da sam, ÄitajuÄti Rastka i Apolineru, bio na putu da otkrijem i Drainca.

Prvi susret sa DrainÄevom poezijom morao je biti zbunjuÄti: u njoj je sve bilo novo i neoÄekivano. Svaka je pesma bila programska, a pobuna je bila ceo program. Na prvi pogled je bilo oÄigledno da se Drainac buni protiv akademizma, protiv Äiftinskog morala, protiv malograÄanske etike i estetike. Na koji naÄin se buni? Na onaj najefikasniji i najriziÄniji naÄin: skandalom, provokacijom, Äjokovima. Sebe je proglasio za äžneprijatelja akademija, crkava i muzejaâ€, vikao je: äžDole klaviri, gitare i mandolineâ€. Pisao je da äžtreba pljunuti u bradu Frojdu i Bergsonuâ€, i da äždinamitom treba razneti ovaj bordel civilizacijeâ€ i äžkonjuÄnicu kultureâ€. Da to ne bi uradili drugi, sam je sebe proglasio za äžpijancaâ€, äžkockaraâ€, za äžzapaÄjaâ€, äžporoÄnog ljubavnikaâ€ i äžvagabundaâ€. Za svoje druÄtvo je izabrao äžstrvinara, pesnika, zidara i svoju publiku proglasio je koÄijaÄje, sluÄavke, portire i konje. Njegov Amor je äžpacov u veÄjerniciâ€, njegov äžnovi Apolinerumunski dÄokeyâ€, njegova muza je, kako sam kaÄe, äžjedna ordinarna droljaâ€, a svoju liru je napravio äžod prazne Äubretaâ€. Kao da gleda neki velelepni SunÄev zalazak, ili vrhove Himalaja, ili Keopsovu piramidu, ili neko od svetskih Äuda, on oduÄevljeno uzvikuje: äžKakav realistiÄan izmet na mome tanjiru!â€. I taman Äto ste pomislili da ste ono najdrastiÄnije preturili preko glave, on pred vas iznese neÄto joÄi drastiÄnije:

Bankar debela svinja
Bakalinove bubrege jede iz tanjira.

Njegova poezija je prepuna svega onoga Äto provocira, vreÄa, Äjokira i skandalizuje. On je u poeziju uveo pisoare i javne kuÄte, a javnosti je predstavio i svoju mansardu, u kojoj äžkao jedini portre na zidu visi stari kaput i velurske pantaloneâ€, i u kojoj äžbeli kiÄobranâ€ njegove äžodbegle drage... sluÄi umesto abaÄuraâ€. To Äto sebe Äesto proglaÄava za genija, da kaÄe ä€ moÄda opet da to ne bi uradili drugi ä€ kako je äžizgubio... pola veka u pisanju slabih stihovaâ€, da kaÄe i njegova poezija äžmlaka kao julske baruÄtineâ€, i da je ceo njegov Äivot bio äžÄubriÄite pod maskom poezije i lirizmaâ€. Ovo samokritika ili koketerija? Ä ta je istina a Äta je laÄ? Ä ta je lice a Äta je maska, Äta je Äminka? Je li njegova pobuna zaista pobuna ili je samo parada i poza?

Tokom godina, kad god sam se vraÄao DrainÄevim knjigama, sve upornije mi se nametalo jedno neobiÄno pitanje: ko je Rade Drainac? I, kako su godine prolazile, sve ubedljivijim mi se Äinio sledeÄti odgovor: Rade Drainac je knjiÄevni lik,

književni junak, koga je izmislio, stvorio, napisao, Radojko Jovanović iz Trbnja.

Kao što je Fernando Pessoa izmislio pesnike Alvara de Kampuaja, ili Alberta Kajera, ili Rikarda Reisa, i umesto njih napisao, i pod njihovim imenima objavio, njihjihova pesnička dela; i kao što je naš slikar Dušan Otačević stvorio sliku Dimića, Ajiju je biografiju izmislio Branko Vučević, a Ajiji je slikarski opus naslikao sam Otačević, tako je i Radojko Jovanović izmislio i stvorio Rada Drainca: dao mu je ime, lik, karakter, biografiju, pesničko delo, ulogu, poslanje i zadatak. Kakav zadatak? Da se buni, da Ajokira, da provocira, da skandalizuje, da glumi, da u glumi kao i u svemu drugom preteruje, a najvažnije, i s najvećim zadovoljstvom, da prelazi granice takozvanog dobrog ukusa. Jednom reću, zadatak Rada Drainca je bio da radi sve ono što nije mogao da radi Radojko Jovanović, i da bude sve ono što nije mogao da bude Radojko Jovanović. Mogli bismo čak kazati da je Rade Drainac oslobodeni Radojko Jovanović.

Rade Drainac je hrabro i dosledno igrao ulogu koja mu je namenjena. Stavljao je na lice najokantnije maske, mazao debele slojeve najprovokativnije Ajminke; tako maskiran pretvarao se u najvećeg putnika i u najkosmopolitiskijeg pesnika za koga zna srpska poezija: u njegovim pesmama se dime Pariz i Liverpool, cveta Firenca, iz mora izranjaju Fidži, Samoa, Maršalska ostrva i Melanezijski arhipelag. Drainac se u Sajgonu ili na Novoj Gvineji oseća, navodno, kao kod kuće. Sve to deluje kao veliki vatromet koji se ne gasi, kao dnevna dekoracija i scenografija, koje zasenjuju. Međutim, iza tih zasenjujućih dnevinskih panorama pojavljuju se, mnogo dragoceniji, problemi autentične poezije. Tih problesaka moćda najviše ima u pesmi pod rečitim naslovom "Kad pesnik bez lažnih stihova u srcu prispe u rodni kraj". U toj dragocenoj pesmi vidimo "žvrane na suncokretu", "Mesec u boci rakije", "crne perunike", a pred nas iskrsava i jedan kolosal buva. Neki od ovih stihova moćda nagoveštavaju i neke od slika Bože Ilića.

Tokom celog svog života, svakom svojom pesmom, svakim svojim tekstom, Drainac se trudio da nas iznenadi i Ajokira. Međutim, on je nas najviše iznenaditi onda kad progovori mirno i prirodno, bez poze, afektacije i preterivanja. Na umu imam jednu od njegovih predsmrtnih pesama, pod naslovom "Nirvana":

À umne noći ko javori sinji
 Tamom grobnom leže mi na dlanu.
 Bolestan sam mnogo, mnogo.
 Jedinu zvezdu u ovoj pustinji,
 Vidim svoju ranu.

Ovaj Ajampion skandala, poze i provokacije odjednom kaže jednostavno: "Bolestan sam mnogo, mnogo". I Ajokirao nas tom jednostavnoću. Kao da su, u suočanju sa smrću, spale sve maske, i kao da je skinuta sva Ajminka. Ima trenutaka kad pomišljam da je cela Drainčeva poezija, puna buke i besa, egzotike i kosmopolitizma, Ajmire i afektacije, napisana zato da bi dala tešinu ovom jednostavnom stihu, i da bi ga učinila potresnim. Stihovi "Nirvane" ukazuju mi se kao neočekivana poenta celokupne Drainčeve poezije. Ona rana, koja je jedina zvezda, obasjava nam neke nepoznate i zatamnjene predele u Drainčevom pesničkom svetu.

Ljubomir Simović

Radojko Jovanović, alias: Rade Drainac

Rade Drainac - Radojko Jovanović, rođen je 4. /26/ avgusta 1899g.. u Trbnju kod Blaca. Osnovnu školu završio je u Blacu, a 1911.g. upisuje se u gimnaziju u Kruševcu u kojoj do početka Prvog svetskog rata, završava tri razreda. Godine 1914. veći je na frontu, sa svojom vojskom, a 1915. povlači se preko Kosova i Metohije do Skadra i Ljeva i stiže u Sanjani. U zemlju se vraća 1918.g. nastavlja školovanje, a prekida ga posle šestog razreda. Veći 1919.g. objavljuje poeziju u časopisu "Epoha" Zbirka stihova "Modri smeh" izlazi u Beogradu 1920.g. sa potpisom Rad. Jovanović. 1922.g. pokreće časopis "Hipnos" i objavljuje program Hipnizma. Prvi put potpisuje se kao Rade Drainac. U ediciji Hipnosa objavljuje knjige stihova "Voz odlazi" .potom objavljuje niz zbirki pesama sve do poslednje "Dah zemlje" objavljene 1940.god. Voleo je da putuje: 1927. i 1929. bio je u Francuskoj, 1931. u Firenci, a 1932. u Bugarskoj. Mobilisan je 1941. a posle sloma jugoslovenske vojske zločinca i kraćeg lutanja vraća se u zavičaj, u Toplicu. Vreme provedeno u ratnoj Toplici opisao je u posthumno objavljenoj knjizi "Crni dani" Oboleo je od tuberkuloze -tada pesničke boljke i kratko se lečio u sanatorijumu na Ozrenu. Odatle je prebačen u Beograd, gde je umro 1. maja 1943.godine. U rubrici mesto stanovanja ostalo je zapisano:

"bez ulice i broja stana",

a u rubrici najbliži srodnici - nije bilo srodnika na sahrani..

Pedestih godina vraća se, konačno, i pesnik Rade Drainac u zavičaj, kada se u Prokuplju osniva književno društvo "Rade Drainac" Izdavačka kuća "Prosveta" 1960.godine objavljuje knjigu pesama Rada Drainca sa predgovorom Steve Raičkovića i svrstava ga među značajnije srpske književnike između dva svetska rata. U Prokuplju, od 1966. organizuje tradicionalna manifestacija "Drainčevi dani" i dodeljuje pesnička nagrada koja nosi njegovo ime..

ĐŸĐ»Đ°Đ°Đ°Ń, Đ¼Đ°Đ½Đ,Ń,,ĐμŃ•Ń,Đ°Ń†Đ,Ń~Đμ